

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)
SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Kinga Sternik

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Zajkowskiego
w sprawie **J. T.**

skazanego z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 czerwca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt X Ka 1235/18,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w
Warszawie

z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt II K 157/15,

**I. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyła zaskarżony wyrok i
sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

**II. zarządza zwrócenie oskarżonemu uiszczonych opłat od kasacji
w kwocie 900 (dziewięćset) złotych.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy- Śródmieścia w Warszawie wyrokiem z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt II K 157/15, uznał oskarżonego J. T. za winnego szczegółowo opisanych w wyroku przestępstw:

- z art. 163 § 1 pkt 1 k.k., za które wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt II wyroku);
- stanowiących ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt IV i V wyroku);
- z art. 288 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt VII wyroku);
- stanowiących ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt VIII i IX wyroku).

Orzeczone wobec oskarżonego J. T. w pkt II, V, VII i IX kary pozbawienia wolności Sąd I instancji na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył i tytułem kary łącznej wymierzył mu karę 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XI wyroku).

Ponadto Sąd I instancji uniewinnił oskarżonego J. T. od zarzucanego mu czynu z art. 163 § 1 pkt 1 k.k., który został szczegółowo opisany w akcie oskarżenia (pkt I wyroku). Tym samym wyrokiem Sąd orzekł również w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k. (pkt III, VI i X wyroku) oraz w przedmiocie dowodów rzeczowych (pkt XII, XIII, XIV wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego J. T. , Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt X Ka 1235/18, zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sadu odwoławczego wniósł obrońca skazanego adw. M. T., zaskarżając go w całości, zarzucając:

- „a. rażącą obrazę prawa procesowego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193

k.p.k. oraz art. 202 § 1 k.p.k. poprzez niedokonanie kontroli opinii sądowo-psychiatrycznej w zakresie przyjętego do opiniowania stanu faktycznego, przez co:

- 1) w rzeczywistości nie doszło do wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego zgodnie z dyspozycją art. 202 § 1 k.p.k., albowiem w ramach przygotowania dokumentu mającego stanowić opinię sądowo-psychiatryczną nie zostały odtworzone kluczowe z punktu widzenia oceny psychiatrycznej fakty dotyczące wielokrotnej powtarzalności tożsamyh i pozbawionych motywów czynów popełnianych przez skazanego w innych sprawach;
 - 2) przyjęty na potrzeby tak rozumianej opinii został stan faktyczny, który nie został udowodniony w postępowaniu przed Sądem I instancji w którym nie ustalono, by skazany popełniał czyny pod wpływem alkoholu;
 - 3) nie zostały uwzględnione informacje obserwacyjne udzielone przez rodzinę skazanego mające charakter aktualny, zaś tak rozumiana opinia w istotnym stopniu odwołała się do informacji udzielonych przez ojca skazanego pochodzących sprzed ponad 10 lat;
- b. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. a contrario poprzez nieuwzględnienie wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka dr. J. P. , psychiatry, który sporządził opinię określoną jako prywatną, w której w sposób rzeczowo udokumentowany wskazał istotne wątpliwości co do poczytalnego skazanego w chwili popełnienia czynów karalnych;
- c. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez dokonanie zmiany miejsca prowadzenia obserwacji pomimo, iż sąd odwoławczy przy pierwszym rozpoznawaniu tej kwestii uznał, że obserwacja powinna być prowadzona przez psychiatrów z ośrodka, który zdecydował o jej przeprowadzeniu”.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła ponadto obrońca skazanego J. T. adw. B. C., zaskarżając go w całości, zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to:

„a) art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na tym, że Sąd odwoławczy w wyniku nierzetelnego rozpoznania apelacji oskarżonego nie poddał wszechstronnej analizie zarzutów w nich sformułowanych oraz nie ustosunkował się do nich w stopniu wystarczającym, czego pierwotną przyczyną było rażące naruszenie art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. i art. 201 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. wskutek czynienia ustaleń na podstawie niepełnej, a przez to prowadzącej do nieprawidłowych wniosków opinii sądowo-psychologiczno-psychiatrycznej, opartej na niewystarczającym badaniu oskarżonego i nie uwzględniającej aktualnej wiedzy w przedmiotowych dziedzinach oraz oddaleniu wniosku obrońcy i oskarżonego o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów, psychologa i neurologa, stosownie do wskazań dr J. P. - autora opinii prywatnej, stanowiącej informację o ważnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy okolicznościach wymagających wiadomości specjalnych, która to obraza przepisów postępowania prowadziła do naruszenia prawa do obrony oskarżonego, a nadto miała istotny wpływ na treść orzeczenia bowiem skutkowałą dokonaniem przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych, mających wpływ na treść wydanego wyroku, w tym na surowość wymierzonych kar, polegających na przyjęciu, że:

a) oskarżony, dopuszczając się zarzuconych mu czynów nie miał zniesionej ani ograniczonej poczytalności, podczas gdy z dowodów zgromadzonych w sprawie, w tym przede wszystkim dowodu z prywatnej opinii dr J. P. wynika, że zarzuconych mu czynów J. T. dopuścił się z powodu «okresowych zaburzeń eksplozywnych», a co za tym idzie, w sytuacji gdy miał ograniczoną w stopniu znacznym albo zniesioną zdolność kierowania swoim postępowaniem i rozpoznania znaczenia czynu w rozumieniu art. 31 § 1 k.p.k., co Sąd ustaliłby w prawem przewidziany sposób, tj. na podstawie wiarygodnej pełnej opinii biegłych, gdyby – w ślad za zaleceniami płynącymi z opinii

prywatnej – przeprowadził dowód z opinii innych biegłych, zlecając im m.in. dokonanie adekwatnych badań obrazowych mózgu oskarżonego – o co bezskutecznie wnioskował obrońca – a nie czynił ustaleń co do podmiotowej strony czynu oskarżonego, w tym jego stanu psychicznego i zdrowotnego w czasie czynów, na niepełnej opinii biegłych,

b) oskarżony jest zdemoralizowany, i to w znacznym, a nawet «olbrzymim» stopniu, podczas gdy na taką ocenę nie pozwalają dowody zgromadzone w sprawie, wskazujące na to, że oskarżony – poza agresywnymi zachowaniami wywołanymi jego stanem chorobowym – nie podejmuje działań, które pozwalałyby na przypisanie mu demoralizacji”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wniósł o oddalenie obu kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Na rozprawie kasacyjnej zarówno prokurator Prokuratury Krajowej jak i obrońca skazanego J. T. wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z uwagi na wystąpienie w sprawie przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W związku z kasacjami wniesionymi przez obrońców skazanego J. T. doszło do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. O takim rozstrzygnięciu przesądziło stwierdzenie przez Sąd Najwyższy z urzędu wystąpienia na etapie postępowania przed Sądem odwoławczym nienależytej obsady sądu, tj. bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Uchybienie to obligowało sąd kasacyjny do orzekania poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami w oparciu o przepis art. 536 k.p.k.

Wypada jedynie przypomnieć, że zgodnie z uchwałą składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, nienależyta obsada sądu w rozumieniu art.

439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi m.in. wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Nieprawidłowość obsady sądu z udziałem osób powołanych na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa od 2018 r. wynika z faktu, że od tego czasu organ ten przestał spełniać cechy organu konstytucyjnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 Konstytucji RP. Spowodowało to uchylenie domniemania spełnienia kryterium minimum niezawisłości i bezstronności przez osoby powołane przez Prezydenta RP z rekomendacji takiej Krajowej Rady Sądownictwa na stanowisko sędziego (zob. m.in. wyroki SN: wyroki: z dnia 26 lipca 2022 r., sygn. akt III KK 404/21; z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt III KK 193/20; z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KS 32/21; z dnia 14 grudnia 2022 r., sygn. akt II KK 206/21; z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt II KK 571/22; z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt II KK 119/22). Taki pogląd znalazł swoje odzwierciedlenie także w szeregu rozstrzygnięć organów międzynarodowych, w tym w wyrokach ETPCz: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), z dnia 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (skargi nr 49868/19 i 57511/19), z dnia 3 lutego 2022 r., Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 1469/20), z dnia 15 marca 2022 r. (Wielka Izba), Grzęda przeciwko Polsce (skarga 43572/18).

Dla porządku należy jedynie dodać, że dla zachowania mocy obowiązującej wskazanej wyżej uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. nie ma jakiegokolwiek znaczenia prawnego rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, ani też inne rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego oraz zmiany ustawy o Sądzie Najwyższym mające na celu wyłącznie zablokowanie orzecznictwa

Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie dokonanych przez te organy międzynarodowe interpretacji wiążących Polskę norm traktatowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., III KZ 36/23).

W sytuacji, gdy obalone zostało domniemanie bezstronności sędziego, który uzyskał nominację sędziowską w procedurze przed KRS od 2018 r., konieczna jest w każdym przypadku analiza okoliczności, jakie towarzyszyły powołaniu na urząd sędziego oraz miały miejsce w późniejszym okresie. Chodzi zatem o weryfikację hipotezy, w myśl której gwarancje niezawisłości w przypadku konkretnego sędziego zostały w istotny sposób osłabione ze względu na udział w konkursie przed KRS od 2018 r. (zob. uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22). Jednocześnie ocena bezstronności i niezawisłości sądu dokonuje się w perspektywie obiektywnej, a więc tych okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą prowadzić do uznania, że dany skład sądu nie daje gwarancji bezstronności i niezawisłości. Nie ma przy tym znaczenia subiektywne przekonanie osób wyznaczonych do danego składu orzekającego co do własnej bezstronności i niezawisłości (zob. np. wyrok SN z dnia 5 marca 2024 r., sygn. akt II KK 35/23).

W przedmiotowej sprawie brak spełnienia minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości Sądu odwoławczego wynika z faktu zasiadania w składzie tego Sądu **sędzi X. Y.** (trzeciego członka składu Sądu odwoławczego wymienionego w treści zaskarżonego wyroku).

Zaistnienie nienależytej obsady sądu z udziałem sędzi X. Y. zostało już stwierdzone w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2023 r., sygn. akt II KK 469/22; z dnia 17 stycznia 2024 r., sygn. akt II KK 614/22; z dnia 22 lutego 2024 r., sygn. akt II KK 289/23; z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt II KK 168/23; z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt II KK 434/23; z dnia 8 maja 2024 r., sygn. akt II KK 295/23; z dnia 14 maja 2024 r., sygn. akt II KK 589/22.

Sąd Najwyższy przychylił się do analizy przeprowadzonej we wskazanych orzeczeniach dotyczących tej sędzi. Warto zatem jedynie w tym miejscu odnotować, że sędzia X. Y.:

- w 2001 r. została powołana na urząd sędziego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, a następnie, w 2007 r., na urząd sędziego Sądu

Okręgowego w Warszawie; w międzyczasie, w latach 2005-2007, orzekała w Sądzie Okręgowym w Warszawie w ramach delegacji, a od 2008 r. pełniła funkcję Zastępcy Przewodniczącego Wydziału X tego Sądu;

- zgłosiła kandydaturę na wolne stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 585, zarówno po wydaniu uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego, jak też po wydaniu przez TSUE wyroku w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 (19 listopada 2019 r.);

- w procedurze nominacyjnej na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie była jedynym kandydatem na to stanowisko;

- Kolegium Sądu Apelacyjnego w Warszawie zaopiniowało jej kandydaturę formalnie pozytywnie głosami: 2 głosy „za”, 0 „przeciw”, 4 „wstrzymujące się”;

- nie orzekała na stałej delegacji w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie: na delegacji w tym Sądzie była tylko 5 dni w roku 2018 (*de facto* były to dwie delegacje – zob. szerzej wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2024 r., II KK 168/23);

- co więcej, pomimo że ubiegała się o stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w dniu 6 października 2020 r. wycofała swój wniosek o udzielenie jej przez Ministra Sprawiedliwości delegacji na okres 6 miesięcy,

- zajmując stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie została powołana na stanowisko wizytatora SO w sprawach karnych od 4 stycznia 2021 r. na okres 4 lat przez ówczesnego Prezesa SO w Warszawie P. S.; wiązało się to ze zmniejszeniem przydziału spraw do 25 % (z wcześniejszego poziomu 75 % jako zastępcy przewodniczącego wydziału) oraz przyznaniem dodatku funkcyjnego;

- zarządzeniami Ministra Sprawiedliwości: z dnia 31 marca 2021 r., z dnia 15 marca 2022 r., a także 28 lutego 2023 r. była wyznaczana jako egzaminator w komisjach egzaminacyjnych jako przedstawicielka Ministra Sprawiedliwości;

- nominację na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie odebrała w dniu 10 listopada 2021 r., a więc już po rozstrzygnięciach w tym przedmiocie zawartych w wyrokach ETPC: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce i z dnia 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, a także po wskazanym wcześniej wyroku TSUE z 2019 r.;

- zaledwie 20 dni po odebraniu nominacji - w dniu 1 grudnia 2021 r. złożyła wniosek do ówczesnego prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie SSA P. S. o delegowanie jej do „pracy w Sądzie Okręgowym w Warszawie jako orzecznik i wizytator do spraw karnych – zgodnie z moim uprzednim zakresem czynności”;

- ówczesny Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie P. S. poparł wniosek, zwracając się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o delegowanie sędzi Y. do Sądu Okręgowego w Warszawie,

- Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie SSA J. L. oraz wszyscy obecni na spotkaniu sędziowie orzekający w II Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 7 grudnia 2021 r. wyrazili „skrajnie negatywną opinię” w przedmiocie oświadczenia sędzi X. Y. z dnia 1 grudnia 2021 r.; w opinii służbowej Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie M. J. wskazała, że argumenty sędzi Y. wyrażone w oświadczeniu były „chybione”; ponadto negatywne opinie wyraziło zarówno Kolegium Sądu Apelacyjnego, jak i Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie SSA B. W.;

- pomimo to w dniu 23 lutego 2022 r. podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości K. F. delegowała sędzię X. Y. do pełnienia obowiązków w Sądzie Okręgowym w Warszawie od dnia 1 marca 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2022 r.;

- po zakończeniu delegacji i powrocie sędzi do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie A. N. pismem z dnia 1 września 2022 r. kierowanym do ówczesnego Prezesa Sądu Apelacyjnego SSA P. S., wniosła o rozważenie możliwości zwolnienia sędzi X. Y. od zakończenia spraw rozpoznawanych przez nią w Sądzie Okręgowym w Warszawie w związku z zakończeniem delegacji; negatywną opinię co do zwolnienia wyraziły: Przewodnicząca X Wydziału Karnego Odwoławczego w Warszawie SSO M. J. oraz Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie SSO J. P.;

- pomimo to Kolegium Sądu Apelacyjnego w Warszawie postanowiło z dniem 6 września 2022 r. dokonać takiego zwolnienia od rozpoznawania spraw przydzielonych sędzi X. Y. w Sądzie Okręgowym w Warszawie;

- w marcu 2023 r. ówczesny Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie P. S. przesłał drogą służbową wniosek sędzi X. Y. o przejście w stan spoczynku z dniem 1 września 2023 r.; wniosek ten został uwzględniony;

- w piśmie z dnia 7 sierpnia 2023 r. Prezes P. S. poinformował sędzię X. Y. o tym, że przyznaje jej nagrodę jubileuszową stanowiącą 250% wynagrodzenia miesięcznego w związku z nabyciem w dniu 19 sierpnia 2023 r. prawa do tej nagrody w związku z 35-letnim stażem pracy zawodowej;

- sędzia X. Y. przeszła w stan spoczynku z dniem 1 września 2023 r.

Podsumowując, przebieg kariery sędzi X. Y. do 2020 r. nie odbiegał od przeciętnego. Przedstawione wyżej okoliczności wskazują zaś, że zasadniczym celem awansu wskutek udziału w konkursie przed upolitycznioną Krajową Radą Sądownictwa było osiągnięcie poważnej gratyfikacji finansowej. Należy bowiem uznać niemal za bezprecedensowe starania sędziego, który osiągnął awans do sądu wyższego rzędu, by orzekać w sądzie niższego rzędu, bez obejmowania stanowiska prezesa tego sądu. Istotą awansu w przypadku sędzi X. Y. było wypłacane jej wynagrodzenie sędziego sądu apelacyjnego od listopada 2021 r., ale również odpowiednio wyższa nagroda jubileuszowa i – co szczególnie istotne – wyższa stawka uposażenia pobieranego obecnie przez sędzię w stanie spoczynku.

Na awansie sędzi X. Y. z pewnością nie zyskało dobro wymiaru sprawiedliwości, skoro niemal natychmiast sędzia ta wróciła do orzekania w Sądzie Okręgowym w Warszawie, po półrocznej delegacji została zwolniona od obowiązku zakończenia dotychczasowych spraw, a następnie po upływie roku przeszła w stan spoczynku. Wręcz przeciwnie: jej zachowanie zdeorganizowało funkcjonowanie zarówno Sądu Okręgowego w Warszawie, jak i Sądu Apelacyjnego w Warszawie, a ponadto legitymizowało wadliwy system powołań sędziowskich oraz ogólny chaos prawny wywołany decyzjami władzy wykonawczej i ustawodawczej z lat 2015-2023. Konieczne jest również wskazanie, a co wynika z chronologii wydarzeń, że taka negatywnie oceniona przez Sąd Najwyższy postawa sędzi nie byłaby możliwa bez bliskich kontaktów SSA P. S. z przedstawicielami władzy wykonawczej, którzy wyrażali zgodę na takie postępowanie sędzi X. Y., a z czego ona korzystała.

Zauważyć należy, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie został wydany w dniu 13 kwietnia 2022 r, a więc w okresie, gdy X. Y. będąca sędzią

Sądu Apelacyjnego w Warszawie była delegowana do Sądu Okręgowego w Warszawie, a co nie zostało wskazane w wyroku.

Ze względu na powyższe w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci nienależytej obsady Sądu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.). W rezultacie Sąd Najwyższy nie odnosił się do zarzutów wyrażonych we wniesionych kasacjach ze względu na treść unormowania wskazanego w art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Wydaje się jednak konieczne wskazanie, że stan psychiczny oskarżonego J. T. winien być szczegółowo przeanalizowany przy uwzględnieniu nie tylko stanowiska wyrażonego w opinii przez dr. J. P. ale również okoliczności wskazywanych przez obrońców w kasacji. Ustalenia w tym zakresie są najistotniejszą i najtrudniejszą sprawą, która pozwala na prawidłową ocenę zachowania oskarżonego.

Sąd odwoławczy ponownie rozpoznając sprawę będzie miał na uwadze, aby przy obsadzie składu orzekającego uniknąć powtórzenia się uchybienia, jakie doprowadziło do uchylenia poddanego obecnej kontroli kasacyjnej orzeczenia.

Po raz kolejny Sąd Najwyższy uznaje za niezbędne zwrócenie uwagi na praktykę anonimizacji uzasadnień orzeczeń, w zakresie których Sąd Najwyższy rozważa kwestię spełnienia gwarancji niezależności i bezstronności przez sąd z udziałem sędziów biorących udział w procedurze nominacji z udziałem wadliwie obsadzonej KRS. Praktyka ta nie zmienia się pomimo wyraźnego wskazania w wyroku SN z dnia 11 kwietnia 2024 r., sygn. akt III KK 74/22 (dotychczas nieopublikowanego na stronie internetowej Sądu Najwyższego) oraz w wyroku SN z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt II KK 168/23, że dane (imię i nazwisko) sędziego, który zasiadał w składzie Sądu odwoławczego lub Sądu I instancji, nie podlegają ochronie przed ujawnieniem w uzasadnieniu Sądu Najwyższego rozpoznającego środek zaskarżenia od orzeczenia Sądu odwoławczego lub Sądu I instancji, bowiem są one danymi funkcjonariusza publicznego podanymi ściśle w związku z wykonywaniem przez niego władztwa publicznego.

W uzupełnieniu argumentacji zawartej w uzasadnieniach powyższych wyroków należy wskazać, że anonimizacja danych osobowych sędziów, którzy brali udział w wydaniu orzeczeń objętych kontrolą instancyjną (ale również innych osób, np. zasiadających w Krajowej Radzie Sądownictwa), nie tylko stanowi naruszenie §

8 ust. 1 pkt 1 in fine zarządzenia nr 137/2023 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r. w sprawie udostępniania orzeczeń Sądu Najwyższego, wokand i informacji o sprawach sądowych w Sądzie Najwyższym oraz podawania do wiadomości publicznej wyroków sądów dyscyplinarnych na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego, jak i poprzednio obowiązującego § 8 ust. 1 pkt 1 in fine zarządzenia nr 131/2022 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie udostępniania orzeczeń Sądu Najwyższego, wokand i informacji o sprawach sądowych w Sądzie Najwyższym oraz podawania do wiadomości publicznej wyroków sądów dyscyplinarnych na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego.

Utajnienie danych (imienia i nazwiska) sędziego, który zasiadał w składzie Sądu odwoławczego lub Sądu I instancji, od których wniesiono środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego, stanowi ponadto realne utrudnienie uzyskania dostępu do informacji publicznej, który zagwarantowany jest na poziomie Konstytucji RP (art. 61 ust. 1), a tym samym może być uznane za działanie na szkodę interesu publicznego. Ograniczenie dostępu do informacji publicznej z uwagi na ochronę prywatności nie ma zastosowania do osób pełniących funkcje publiczne, a zatem m.in. do sędziów w zakresie działań funkcjonalnie związanych z wykonywaniem obowiązków sędziowskich.

Skoro zatem sędzia X. Y. wchodziła w skład Sądu odwoławczego, od którego wniesiono kasację w przedmiotowej sprawie i właśnie w kontekście tej roli ich imiona i nazwiska są wskazywane w uzasadnieniu wyroku, to nie należy ich anonimizować. W przypadku anonimizacji danych sędzi X. Y. w udostępnionej na stronie Sądu Najwyższego wersji uzasadnienia, dane te można uzyskać zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wyroku SN z dnia 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt II KK 168/23.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Barbara Skoczowska Jarosław Matras Małgorzata Wąsek-Wiaderek